

COMMISSIE ZORGVULDIG BESTUUR

CZB/V/KBO/2004/39

BETREFT: Basisonderwijs: Bijdrage voor reftergebruik

1. PROCEDURE

1.1 Ontvangstdatum: 26/11/2003

1.2 Vraag

Vraag van ouder

1.3 CZB

- De vraag werd ontvangen op 26/11/2003.
- Antwoord van de secretaris van de CZB op 26 november en 1 december 2003 met de vermelding dat de vraag ontvangen en geregistreerd werd.
- Melding op 01/12/2003 dat het dossier op de zitting van 05/01/2004 behandeld zal worden.
- Er werd een verweerschrift ontvangen op 9 december 2003 vanwege de directies van de BS van het Gemeenschapsonderwijs

2. STANDPUNTEN VRAGENDE PARTIJ

De vragende partij klaagt zich over een drietal items die het gevolg zijn van een beslissing genomen door de directrice nl.

1- de kinderen die tussen de middag het middagmaal gebruiken of hun boterham verorberen moeten REMGELD betalen. Dit remgeld wordt gebruikt voor het toezicht tussen de middag. Er zou over het zogenaamde remgeld niets vermeld staan in het schoolreglement.

De vraag is dus of de ouders moeten opdraaien voor het betalen van het personeel zonder dat daarover iets vermeld zou zijn in het schoolreglement en ook zonder dat de ouders ervan op de hoogte zouden gebracht zijn.

2- de kinderen die minder dan vier kilometer van de school wonen en opgehaald worden met de schoolbus, de bus moeten betalen en dit aan het tarief van de Lijn.

Deze maatregel geldt enkel voor het lager onderwijs.

3- op een vraag van de ouders of van enkele ouders om de kinderen binnen de schoolpoort in plaats van buiten de schoolpoort op te halen, werd door de directrice negatief, zij het

gemotiveerd, geantwoord en vrager verzoekt om tussenkomst van de Commissie in dit verband.

3. STANDPUNTEN VERWERENDE PARTIJ

De directies verwijzen naar het schoolreglement waarin de bijdrage voor het reftergebruik vermeld staat : “ remgeld (0,15 euro/dag n.a.v. reftergebruik)”.

Het schoolreglement van 1 september 2003 is op 23/09/2003 ondertekend door de verzoeker als ouder van twee leerlingen in het 5de en 6de leerjaar.

Het invoeren van het remgeld in de basisschool sluit aan bij een marktpraktijk en traditie en beoogt tegemoet te komen aan het welbevinden van de toezichthoudende leerkrachten. Bij de bepaling van de vervoerkosten werden de ter zake toepasselijke reglementeringen in acht genomen.

4. ZITTING VAN DE COMMISSIE

4.1 Datum en uur

5 januari 2004 – 13u

4.2 Commissieleden

De Commissie is overeenkomstig artikel V. 22 van het Onderwijsdecreet XIII en artikel 1 tot en met artikel 3 van het ministerieel besluit van 27/09/2002 betreffende de Commissie zorgvuldig bestuur als volgt geldig samengesteld:

de heer Ernest Duys, voorzitter;
de heren Walter Cools, Marc Henri Cornely, Raf Verstegen, Jean Dujardin.

5. ADVIES COMMISSIE

5.1 Regelgeving

* 25 februari 1997 - Decreet basisonderwijs

Artikel 27

§ 1. In de door de Gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde basis-, kleuter- of lagere scholen kan geen direct of indirect inschrijvingsgeld worden gevraagd. Evenmin kunnen bijdragen worden gevraagd voor onderwijsgebonden kosten die noodzakelijk zijn om een eindterm te realiseren of een ontwikkelingsdoel na te streven.

§ 3. Na overleg binnen de participatieraad of de schoolraad bepalen de schoolbesturen de lijst van bijdragen die aan de ouders kunnen worden gevraagd, evenals de afwijkingen die op deze bijdrageregeling worden toegekend.

Artikel 37

§ 3. Voor het lager onderwijs bevat het schoolreglement ten minste de volgende elementen :

- 1° het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de interne beroepsmogelijkheden;
- 2° de procedure volgens dewelke getuigschriften basisonderwijs worden toegekend en de procedure volgens dewelke een beroep kan ingediend worden tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift basisonderwijs;
- 3° bepalingen in verband met onderwijs aan huis;
- 4° richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen;
- 5° afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten;
- 6° geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse Gemeenschap en de rechtspersonen die daarvan afhangen;
- 7° de bijdrageregeling bedoeld in artikel 27, § 3.

§ 4. Het schoolbestuur informeert de ouders schriftelijk over het schoolreglement voorafgaand aan de eerste inschrijving van hun kind en bij elke wijziging van het reglement.

5.2 Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging en met eenparigheid van stemmen de volgende conclusies opgesteld inzake bevoegdheid en advies.

5.3 Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat zij bevoegd is wat de eerste twee onderdelen van de vraagstelling betreft en onbevoegd wat het derde onderdeel van de vraagstelling betreft.

5.4 Advies

5.4.1 Algemeen

Internationale verdragen, de grondwet en het decreet basisonderwijs voorzien dat er in het door de Gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde lager onderwijs geen direct of indirect inschrijvingsgeld kan worden gevraagd. Verder kunnen geen bijdragen gevraagd worden voor onderwijsgebonden kosten die noodzakelijk zijn om een eindterm te realiseren of een ontwikkelingsdoel na te streven.

Het principe van kosteloos onderwijs betekent niet dat aan de ouders geen geld gevraagd mag worden maar betekent wel dat er geen inschrijvingsgeld gevraagd mag worden en dat ze niet moeten betalen voor datgene wat noodzakelijk is voor het nastreven van de ontwikkelingsdoelen of het bereiken van de eindtermen.

In zijn arrest 28/92 van 2 april 1992 heeft het Arbitragehof de tweedeling aanvaard: enerzijds een kosteloze toegang voor het leerplichtonderwijs waarbij rechtstreekse of onrechtstreekse schoolgelden geen beperking mogen vormen en anderzijds het vragen van een bijdrage voor

didactisch materiaal en voor bepaalde activiteiten, zonder dat deze de kosten van noodzakelijke en geleverde goederen of prestaties mag overschrijden.

Aanvullend aan het noodzakelijke onderwijsprogramma kunnen er onderwijsactiviteiten georganiseerd worden die niet noodzakelijk zijn voor de eindtermen, zowel binnen of buiten de lestijden en al of niet binnen de schoolgebouwen; hiervoor geldt het principe van de kosteloosheid niet. Het gaat om een afzonderlijke dienstverlening die niet verplicht gesteld kan worden en waarvoor een bijdrage aan de ouders gevraagd kan worden.

5.4.2. In het bijzonder

Eerste onderdeel :

De Commissie is van oordeel dat in het kader van een afzonderlijke dienstverlening de school geen willekeurige bijdragen mag vragen. Het aanrekenen van kosten in de bijdrage dient reëel te zijn: enerzijds in overeenstemming met de door de school effectief gemaakte kosten en anderzijds voor goederen of diensten waarvan de betrokken leerling gebruik heeft gemaakt.

De onderwijsregelgeving voorziet wel dat de omvang van de bijdrage ter sprake komt via overleg in de participatieorganen (schoolraad, participatieraad) en dat er afwijkingen zijn voor de minder gegoede ouders. De vergelijking tussen gemaakte kosten en gevraagde bijdrage dient in eerste instantie te gebeuren in de participatieorganen. Het schoolbestuur dient daarna bij de inschrijving alle ouders via het schoolreglement duidelijk en precies op de hoogte te brengen van de bijdrage voor o.a. een aanvullende dienstverlening als reftertoezicht op de middag, e.a. , zoals overeengekomen in het participatieproces.

De Commissie stelt vast dat de bijdragereling in het schoolreglement duidelijk en volledig is en werd ondertekend door de verzoeker. Er wordt wel opgemerkt dat het begrip “remgeld” verwarring kan stichten omdat het niet duidelijk is welke dienstverlening ermee overeenstemt. Inzake communicatie naar de ouders toe is het beter dat de school in het schoolreglement de effectieve dienstverlening ook aanduidt : middagtoezicht, naschoolse studie, e.a.

Tweede onderdeel:

De Commissie wijst op de omzendbrief GD/2002/08 van 19 augustus 2002 met een overzicht van de reglementering inzake leerlingenvervoer. Inzake het gewoon leerlingenvervoer geldt de reglementering van 29 mei 1959 (Wet tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving), 25 februari 1997 (Decreet basisonderwijs) en 23 februari 1960 (Koninklijk besluit houdende tussenkomst van de Staat in de vervoerskosten der leerlingen, die zijn inrichtingen voor bewaarschoolonderwijs, voor lager, lager secundair en hoger onderwijs bezoeken).

De regelgeving houdt in dat de prijs van een "Buzzy Pazz" als tarief geldt.

De leerlingen, buiten de vrijekeuzeleerlingen, die gebruik maken van busvervoer in schoolverband moeten een bijdrage betalen die gelijk is aan de tarieven van De Lijn. Het verschil tussen inkomsten en uitgaven inzake leerlingenvervoer moeten de scholen zelf bijpassen. Het is de bedoeling dat alle schoolbesturen uit alle netten eenzelfde tarief aanrekenen. De school heeft in deze zaak de opgelegde regelgeving gevolgd.

Derde onderdeel :

De gemotiveerde weigering van de directrice om de ouders niet tot het terrein van de school toe te laten wanneer zij de kinderen afhalen, is een beslissing van het schoolbestuur. De Commissie is niet bevoegd zich in deze in de plaats te stellen van de directrice die een beslissing trof die niet strijdig is met de regelgeving op het zorgvuldig bestuur.

De Commissie komt tot volgend advies:

1-De Commissie stelt vast dat de onderwijsregelgeving toelaat dat buiten wat noodzakelijk is voor eindtermen en ontwikkelingsdoelen, voor afzonderlijke dienstverlening zoals middagtoezicht in de refter een bijdrage gevraagd kan worden aan de ouders. Het concrete prijzenbeleid dient reëel te zijn en wordt na het participatieproces aan alle ouders duidelijk en volledig op schriftelijke wijze medegedeeld via het schoolreglement. Hoogstens kan betreurd worden dat het gebruik van het woord “remgeld” hier onduidelijk overkomt en het meer aangewezen is de woorden “bijdrage voor toezicht” te gebruiken.

2-De school heeft de opgelegde regelgeving inzake leerlingenvervoer gevolgd.

De aanmerkingen als vragen door de vragende partij geformuleerd, zijn derhalve onterecht.

3- De commissie is onbevoegd op te treden wat het derde onderdeel van de vraagstelling betreft.

Brussel, 5 januari 2004

Willy Van Belleghem
Secretaris

Ernest Duys
Voorzitter